

Datum
2020-06-12

Yttrande

Diarienummer
TN-2020-1431

Till
Förvaltningsrätten i Malmö

Stöd till ekonomiska föreningen På Limhamn med anledning av covid-19 Mål nr 5695-20

Tekniska nämnden har beslutat att lämna följande yttrande:

Yttrande

Malmö kommun (kommunen) har beretts tillfälle att skriftligen yttra sig över handlingarna i rubricerat ärende och framför med anledning av det följande.

Inställning och yrkande

Kommun bestrider bifall till överklagandet och yrkar med åberopande av nedanstående grunder att överklagandet ska avslås.

Överklagandet

Pontus Holmberg yrkar, som det får förstås, att tekniska nämndens beslut ska upphävas på den grunden att det strider mot 2 kap. 8 § KL. Till stöd för sin talan har Pontus Holmberg sammanfattningsvis anfört följande. Av beslutsunderlaget framgår det att det ekonomiska stödet syftar till att täcka medlemsavgifter för andra individuella medlemmar i föreningen, på det av dessa kan spara in den utgiften inom sina respektive företag. Det ankommer på förvaltningsrätten att i första hand pröva om det rör sig om ett allmänt främjande av näringslivet i kommunen eller om det rör sig om ett individuellt stöd, samt, i andra hand, i det fall det anses vara ett individuellt stöd, om synnerliga skäl föreligger för att utbetala dylikt stöd. Handeln för näringsidkare i en geografiskt mycket avgränsad del av Malmö kan inte rimligtvis anses främjande för näringslivet i kommunen i stort. Om rätten ändå anser att så är fallet bör det åtminstone prövas om det påvisats att det föreligger synnerliga skäl att ersätta enskilda medlemmar i föreningen för den utgift som deras medlemskap i föreningen medför.

Grunder

Vid laglighetsprövning enligt kommunallagen ska domstolen endast bedöma det överklagade beslutets laglighet och inte dess lämplighet. Domstolen ska endast pröva huruvida beslutet är olagligt enligt de omständigheter som åberopats av klaganden. Domstolen får inte ersätta det överklagade beslutet med något annat beslut.

Enligt 13 kap. 8 § KL ska ett överklagat beslut upphävas, om 1. det inte har kommit till på lagligt sätt, 2. beslutet rör något som inte är en angelägenhet för kommunen eller landstinget, 3. det organ som har fattat beslutet inte har haft rätt att göra det, eller 4. beslutet annars strider mot lag eller annan författning.

I mål om laglighetsprövning gäller att klaganden har bevisbördan för att det föreligger omständigheter som innebär att ett kommunalt beslut ska upphävas på någon av de grunder som anges i 13 kap. 8 § KL. TN:s beslut strider inte mot någon av ovan angivna grunder och Pontus Holmberg har inte heller visat att så skulle vara fallet.

Utveckling av kommunens talan

Genom det överklagade beslutet anslog tekniska nämnden (TN) 231 628 kronor till På Limhamn ekonomisk förening (På Limhamn). Föreningens ändamål är att verka för att vidareutveckla Limhamn som besöks- och turistdestination genom marknadsföring av stadskärnan och arbetet med utveckling av denna. I detta ingår att skapa förutsättningar för en ökad besöks- och turistnäring, skapa samverkan och förutsättningar för en hållbar miljö, skapa och erbjuda offentliga arrangemang och upplevelser, att arbeta med närings- och handelsutveckling samt utveckla Limhamns natur- och kulturutbud. Samverkan är grunden i hela verksamheten och även den övergripande metoden för arbetet.

Av TN:s reglemente framgår det att nämnden bland annat har som uppdrag att aktivt samverka med andra relevanta aktörer, att fylla det offentliga rummet med mötesplatser, stadsliv och aktiviteter. Nämnden ska tillgodose en god stadsmiljö och en förstärkt Malmöidentitet. På Limhamn verkar tillsammans med andra aktörer för stadens räkning som en förlängd arm med att fylla staden med liv, aktiviteter, kultur, öka turismnäringen samt med att ge förutsättningar för utvecklandet av handel- och näringslivet.

Kommun stöttar sammantaget en bredd av organisationer som främjar näringslivet på olika sätt. Att dessa organisationer var för sig hanterar avgränsade grupper av företag ligger i sakens natur. Ingen enskild organisation har möjlighet att stötta alla företag i alla branscher, i hela staden samtidigt.

Forskning av bl.a. professor Charlotta Mellander, en av landets främsta experter på städer, kreativitet och regional utveckling och samlad erfarenhet tyder på att stadskärnan, som förvisso är ett avgränsat geografiskt område, har grundläggande och essentiell betydelse för att en stad ska vara välfungerande.¹ Den är en av de viktigaste mötesplatserna för alla stadens medborgare. Den bidrar - rätt utformad - till gemenskap, trygghet och integration i staden. Ingen annan del av staden kan fylla denna roll. För att stadskärnan ska kunna fungera som

¹ Florida, R., Adler, P., King, K., Mellander, C. (2020). The city as startup machine: The urban underpinnings of modern entrepreneurship, s. 19-30.

en välfungerande mötesplats behöver den vara attraktiv och intressant att besöka, och därför behövs ett utbud av exempelvis butiker, kaféer, restauranger, museer och service som skapar dragningskraft. Detta gynnar både staden som helhet och näringslivet i staden. Stadskärnan har också en grundläggande betydelse för stadens attraktivitet generellt och som besöksmål för turister. Limhamn har på senare tid mer eller mindre växt ihop med Malmös stadskärna och På Limhamns arbete får därmed anses gynna staden som helhet.

I en stad med Malmös demografi bidrar handeln med många viktiga arbetstillfällen både för ungdomar och för andra medborgare utan högre utbildning. Branschen är alltså viktigt för Malmö ur såväl kommunalekonomisk synvinkel, som för medborgarnas möjligheter till ett gott liv.

Coronapandemin accelererade utmaningarna till en ännu osedd nivå. Handeln är en känslig bransch i ett känsligt läge. Enligt Svensk Handels senaste mätning har var fjärde butik tappat minst 60 % av sin försäljning. Det är också den bransch som drabbats av flest konkurser under april i år. Även vad gäller varsel ligger handeln högt på listan över drabbade branscher. Företag som bl.a. HM och Body shop har korttidspermitterat stora delar av sin butikspersonal. Enligt forskning från bl.a. Lunds Universitet råder det dock inga tvivel om att den fysiska handeln fortsatt kommer att spela en viktig roll i en stads näringsliv, inte minst i en välfungerande, attraktiv stadskärna.

Det aktuella stödet till På Limhamn är ett utökat föreningsbidrag som ges som ett allmänt stöd till föreningen med anledning av den speciella situation som vi befinner oss i idag och utifrån den dramatiska utveckling som Coronapandemin på kort tid medfört. Coronapandemin har slagit hårt mot flera branscher, häribland de som finns representerade bland På Limhamns samverkansmedlemmar som till exempel handel. Från kommunens sida har det med hänsyn till den uppkomna situationen varit viktigt att stötta de initiativ och organisationer som kan göra konkreta insatser för att stötta näringslivet i hårt drabbade branscher med sådant som kommunen själv inte kan göra. Det viktigaste är att så många företag som möjligt överlever och kan bidra med arbetstillfällen i staden även i framtiden.

Stadskärnans (inkluderat Limhamn) höga koncentration av verksamheter i kombination med dess essentiella betydelse för staden som helhet berättigar, enligt kommunen, att stöd ges till organisationer som verkar inom området. De branscher som På Limhamn samverkar inom är av betydelse för Malmös arbetsmarknad och att de drabbats mycket drastiskt av den pågående Coronapandemin. Coronapandemin har även slagit oerhört hårt mot turismen, som är en av föreningens samverkansbranscher.

Det är av ett allmänt intresse att verksamheterna, samarbetet och aktiviteterna i Malmö stadskärna tillsammans med Limhamn består. Det får anses ligga i Malmöbornas intresse att ha en levande handel i staden, där Limhamn får ses som en del av denna. En attraktiv stadskärna med dess omgivningar är även central i kommunens arbete för att attrahera turister.

De anslagna medlen är riktade till På Limhamn som ett samverkansorgan för handel, näringsliv, ideella föreningar och föreningens övriga medlemmar. Användandet av medlen har inte varit förenande med några villkor, utan föreningen har kunnat disponera medlen på sätt som den funnit lämpligt. Kommun menar sammanfattningsvis att stödet bör anses som en sådan åtgärd som är ägnad att allmänt främja näringslivet i kommunen och följaktligen förenligt med 2 kap. 8 § KL.

Synnerliga skäl

Skulle rätten ändå finna att beslutet inneburit ett individuellt inriktat stöd till enskilda näringsidkare anser kommunen att den oerhörda påverkan som Coronapandemin fått - och fortfarande har - på såväl handel, turism och arbetslöshet och som redovisats ovan, innebär att det under nuvarande omständigheter föreligger synnerliga skäl enligt 2:8, 2 st. § KL att lämna det extraordinära stödet.

Att situationen är allvarlig och att synnerliga skäl bör föreligga utifrån Coronapandemins effekter för ovanstående branscher visar inte minst den senaste tidens agerande från regeringen, som bedömt läget som mycket allvarligt och därför vidtagit riktade stödinsatser för att lindra och dämpa konsekvenserna för medborgare och företag.

Allmänt sett gäller en restriktiv syn på kommunala stödinsatser gentemot enskilda företag. När det gäller avgränsningen av tillåtna insatser måste dock rättstillämpningen kunna anpassas till samhällsutvecklingen (prop. 1990/91:117 s. 153). Vad som ska ligga i begreppet synnerliga skäl kan således komma att förändras beroende på utvecklingen i samhället (prop. 2016/17:171 s. 304).

Kommunen menar att Coronapandemin räknas som ett synnerligt skäl utifrån ovanstående beskrivning samt med hänvisning till att begreppet kan förändras beroende på utvecklingen i samhället. Ingen hade kunnat förutse att en pandemi skulle komma, med sådan snabb framfart och på så kort tid påverka hela det svenska samhället och världen.

Motverka lägre servicenivå och arbetslöshet

Kommunen anser att det lämnade stödet även varit motiverat utifrån dels att man vill förhindra att servicenivån sjunker i kommunen, dels för att garantera en viss minimistandard av kommersiell service till hushållen, dels slutligen för att dämpa/motverka arbetslöshet.

När det kommer till att dämpa/motverka arbetslöshet så bör ett stöd utifrån synnerliga skäl kunna lämnas om det 1) står i rimlig proportion till åberopade sysselsättningssvårigheter, 2) är försvarlig med hänsyn till bland annat sin ekonomiska omfattning och övriga omständigheter samt 3) har avsevärd eller stor betydelse för att förhindra eller motverka förefintliga svårigheter.

Kommunen anser att ovanstående kriterier är uppfyllda utifrån att kommunen genom stödet med en relativt liten insats försökt motverka verksamhetsdöd, som i förlängningen får en stor effekt på både servicenivån i staden och minskar arbetslösheten.

Utifrån rådande omständigheter anser kommunen att det föreligger synnerliga skäl att lämna ekonomiskt stöd till På Limhamn.

I mål om laglighetsprövning ankommer det på klaganden att visa att beslutet är olagligt. Pontus Holmberg har inte anfört någon omständighet som visar att det överklagade beslutet kan anses olagligt i något av de hänseenden som anges i 13 kap. 8 S KL. Överklagandet ska därför lämnas utan bifall.

Ordförande

.....
Andreas Schönström (S)
.....

Nämndsekreterare

.....
Philip Lee
.....